

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

узагальнення та розроблена система управління інвестиційними ризиками можуть бути корисними не лише для банків, а для всіх учасників проектного фінансування.

Запропоновані підходи можуть бути цінними для вирішення широкого кола проблем, пов'язаних з формуванням ефективного, гнучкого, системно орієнтованого та адекватного механізму ідентифікації, оцінювання та регулювання інвестиційних ризиків у системі проектного фінансування.

Список літературних джерел

1. Васильєва Т. А. Банковское инвестирование на рынке инноваций: моногр. / Т. А. Васильєва. – Сумы: СумГУ, 2007. – 513 с.
2. Дучинський А. П. Інвестиційна діяльність банків та підприємств: напрями взаємодії / А. П. Дучинський, О. С. Білай // Економіка ринкових відносин. – 2010. – № 5. – С. 91-94.
3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121–III (із змінами та доповненнями від 09.02.2019 № 2491-VIII).– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 №1560–III (зі змінами від 18.12.2017 № 2059-VIII). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

УДК 336.71:336.717.063

**М. В. ІГНАТИШИН,
М. І. ІГНАТИШИН,**
Мукачівський державний університет

ФАКТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПРОБЛЕМ ПІДПРИЄМСТВА

Факторинг – унікальний фінансовий інструмент, який може ефективно вирішувати велику кількість завдань та проблем, зокрема, економічних, фінансових, продажу та маркетингових.

Факторинг – це фінансування під відступлення права грошової вимоги, комплекс послуг, спрямованих на активне зростання підприємства. Факторинг дозволяє за короткий термін збільшувати обсяг продажів в кілька разів і дає можливість підприємству розвиватися більш ефективно, ніж при кредитуванні [1].

Основними користувачами факторинговими послугами є середній бізнес, який характеризується найвищою динамікою розвитку, тобто найбільше потребує постійного

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

поповнення оборотних коштів, збільшення обсягу продажів, тому йому потрібен повний комерційний факторинг. Суб'єкти факторингових операцій наведено на рис.1.

Основним нормативним документом (нормою) здійснення факторингових операцій виступає договір (контракт) факторингу. Договір факторингу є самостійним цивільно-правовим договором, який належить до групи договорів про надання фінансових послуг. За договором факторингу одна сторона (фактор) передає або бере на себе зобов'язання передати кошти в розпорядження іншої сторони (клієнта), а клієнт відступає або бере на себе зобов'язання відступити факторові ту свою грошову вимогу до третьої особи, яка впливає з відносин клієнта (кредитора) з цією третьою особою (боржником).

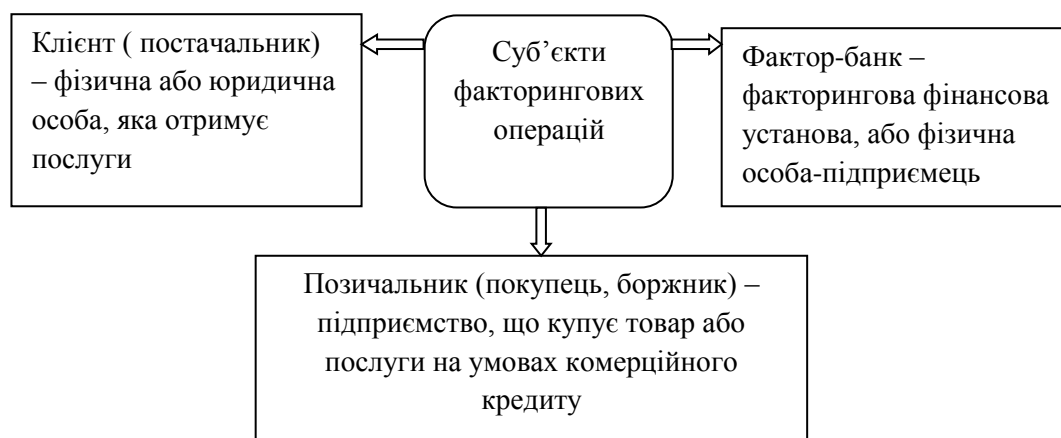

Рис. 1. Суб'єкти факторингових операцій

За своєю юридичною природою договір факторингу є різновид відступки вимоги з особливим суб'єктним складом. Предметом договору факторингу може бути право грошової вимоги, строк платежу за якою настав (наявна вимога), а також право вимоги, яке виникне в майбутньому (майбутня вимога).

Сторонами у договорі факторингу є фактор і клієнт. Клієнтом у договорі факторингу може бути фізична або юридична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності.

Фактором може бути банк або фінансова установа, а також фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, яка відповідно до закону має право здійснювати факторингові операції.

Договір факторингу є дійсним незалежно від наявності домовленості між клієнтом та боржником про заборону відступлення права грошової вимоги або його обмеження.

У цьому разі клієнт не звільняється від зобов'язань або відповідальності перед боржником у зв'язку із порушенням клієнтом умови про заборону або обмеження відступлення права грошової вимоги.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Отримавши грошову вимогу фактор стає зацікавленим в її швидкому виконанні, та навряд чи піде на можливі поступки боржнику. Останній, навпаки, не зацікавлений в зміні свого партнера-кредитора. Тому боржники в багатьох випадках наполягають на включення у договір умови про заборону передачі будь-якою із сторін будь-яких прав, які виходять з договору, третій особі без дозволу іншої сторони. У цьому випадку це було б важливою перепорою для отримання фінансування за договором факторингу.

Клієнт та його боржник можуть укласти угоду про заборону передання грошової вимоги або її обмеження, але це не звільняє клієнта від зобов'язань або відповідальності перед боржником внаслідок передання грошової вимоги на порушення укладеної між ними угоди про заборону або обмеження факторингу.

Загалом, вартість факторингу може бути розрахована за такою формулою [2]:

$$ВФ = Ф \times (r1 \% : 100\%) \times (D : 365) + (r2 \% : 100\%) \times S \quad (1),$$

де ВФ – вартість факторингу, Ф – розмір профінансованих коштів, r1 – плата за фінансування у % річних, D – кількість днів користування, r2 – плата за управління дебіторською заборгованістю та розрахунково-касове обслуговування у %, S – сума заборгованості дебітора.

Розмір плати також залежить від розміру фінансування та строку виконання зобов'язань дебіторами клієнта. Також варто зазначити, що вартість факторингу зменшується при збільшенні обсягів переданої на обслуговування дебіторської заборгованості, крім того продавцю для підтримки ліквідності не потрібно зменшувати зростання дебіторської заборгованості [3].

Підсумовуючи викладене необхідно констатувати, що факторинг на сьогодні є унікальний фінансовий інструмент, який може ефективно вирішувати велику кількість завдань та проблем і його сутність та переваги є очевидними.

З метою розширення факторингової діяльності в Україні доцільно на наш погляд проводити підготовку кваліфікованих фахівців, які б могли грамотно і професійно здійснювати факторингові операції, а також необхідно усунути дефіцит інформації серед суб'єктів підприємницької діяльності про факторингові послуги.

Список літературних джерел

1. Момот Л. В. Розвиток факторингу в Україні / Л. В. Момот // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2015. – Т. 21, № 2. – С. 100-107 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2015_21_2_15.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua/>.

3. Шпаргало Г. Є. Факторингові операції в Україні: проблеми та перспективи / Г. Є. Шпаргало, Н. В. Наконечна // Вісник Національного університету «Львів. Політехніка». – 2009. – № 640. – С. 226-230.

УДК 336.221

**М. В. ІГНАТИШИН,
В. В. КОПЧА**

Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ ЗА СТРОКАМИ ЙОГО ВІДШКОДУВАННЯ

Податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується і сплачується у відповідності до вимог Податкового кодексу України [1].

Методика прогнозування надходжень податку на додану вартість, яку було розроблено за рішенням Уряду при формуванні проекту Державного бюджету передбачає розрахунок прогнозних надходжень податку на додану вартість. У процесі надлишкової сплати ПДВ застосовується такий інструмент, як бюджетне відшкодування [2].

Бюджетне відшкодування – відшкодування від’ємного значення ПДВ на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування ПДВ за результатами перевірки платника.

Система електронного адміністрування ПДВ (далі – СЕА ПДВ), організована на центральному рівні ДФС, автоматичний облік у розрізі платників податку забезпечується у відповідності до змін Податкового кодексу наступним чином [1]: сум податку, що містяться у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, та розрахунках коригування до них; сум податку, сплачених платниками при ввезенні товарів на митну територію України; сум поповнення та залишку коштів на рахунках у системі електронного адміністрування ПДВ; суми податку, на яку платники мають право зареєструвати податкові накладні в ЄРПН; інші показники, які передбачені ПКУ.

Платник ПДВ на власний розсуд обирає один із двох способів отримання відшкодування: або зарахування у зменшення податкових зобов’язань наступних періодів, або повернення. Зазначає своє рішення в декларації, а обравши повернення на рахунок, додає до декларації заяву про повернення суми бюджетного відшкодування [3].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>